

... alebo o sekularistickom náboženstve, ktoré sa snaží za každú vytláčiť Boha zo sveta preč.

BOŽIE SLOVO:

(Jn 18, 37-38)

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Jána: *Pilát povedal Ježišovi: "Tak predsa si kráľ?" Ježiš odpovedal: "Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas."* ³⁸ Pilát mu povedal: "Čo je pravda?" Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 258, 364, 400)

V pozadí problémov, ktoré sme si spomínali minule, sa viac či menej ale v podstate vždy objavuje problém, ktorý naznačil už Pilát svojou skeptickou, cynickou a pohľadovou otázkou „Čo je pravda?“ – a na ktorý pápež naráža dnes: **problém sekularizmu**. Hovorí: „*Proces sekularizácie má tendenciu uzatvárať vieru a Cirkev do súkromnej a intímnej oblasti*“ (EG 64). Inými slovami, súkromne, doma alebo za dverami kostola, si človek môže veriť čo chce a vyznávať čo chce, ale na verejnosti, v spoločnosti, platí a vládne jediné náboženstvo a jediná viera, ktorými je práve *sekularizmus*, nástojaci na tom, aby okrem neho samotného (a jeho klonu, náboženstva a viery *ateistickej*) žiadne iné náboženstvo, viera ani presvedčenie nemalo miesto vo verejnom priestore a už vôbec nie nejaký vplyv na veci ako sú štát, zákony, politika, ekonomika a podobne. Naopak, všetko v štáte a spoločnosti by sa navonok malo podriaďiť tejto sekulárnej viere. Z jej základnej dogmy, ktorou je relativizmus (hovorili sme si o ňom minule) potom sekularizmus „*prostredníctvom popierania čohokoľvek nadprirodzeného ... spôsobil rastúcu etickú deformáciu a oslabenie zmyslu pre osobný i sociálny hriech, ako aj postupný nárast relativizmu, ktorých spoločným dôsledkom je všeobecná strata správneho smeru, najmä čo sa týka ľudí v obdobiach dospelosti a mladosti, ktoré sú veľmi zraniteľné zmenami*“, (EG 64) konštatuje pápež. Aby sme to pochopili lepšie:

Ak existuje Boh, tvorca Vesmíru aj človeka, potom Vesmír má svoj účel a zmysel. Potom aj človek má svoj účel a zmysel. Potom všetko, celé dejiny, smerujú k onomu veľkému a slávnemu *Bodu Omega*, ako ho nazýval Teilhard de Chardin, v ktorom všetko nachádza svoje naplnenie a zavŕšenie. Svet aj človeka majú svoj cieľ, ktorý môžu objaviť, spoznať, prijať a naplniť a v ňom nájsť vlastné naplnenie. Potom aj morálka má svoje pevné, objektívne a nemenné základy. Všetko, čo zodpovedá tomuto Zámeru Stvoriteľa, je dobré a správne – a čo mu odporuje, je zlé a nesprávne.

Ak neexistuje Boh – alebo sa tak aspoň v *sekularistickej* spoločnosti tvárimo – potom jedinou normou všetkého je prospech a sťasť jednotlivca, alebo najviac ak skupiny ľudí. Už nikam nesmerujeme, nemáme pred sebou žiaden vznešený údel, žiaden cieľ a od *prasiat chrochtajúcich v blate* sa líšime iba tým, že namiesto blata máme *gauče* a v ruke *mobilné telefóny*... Zhruba tak nejako. Neexistuje žiadne dobro ani žiadne zlo, na čom sa dohodneme alebo čo nám prináša v danej chvíli uspokojenie, je správne a štát je tu už len na to, aby podporoval všetko, na čo si len zmyslíme. Pokrytectvo, vykorisťovanie, pôžitkárstvo, otročenie pudom, všetko je v poriadku, ak usúdime, že nás to uspokojuje. Žiaden iný zmysel život človeka nemá. A tak, slovami pápeža, „*zatiaľ čo Cirkev nástojí na existencii objektívnych morálnych noriem, platných pre všetkých, „nájdú sa aj takí, ktorí toto učenie prezentujú ako nespravodlivé, teda odporujúce základným ľudským právam. Takáto argumentácia zvyčajne vychádza z istej formy morálneho relativizmu, ktorá je – nie bez súvislosti – spojená s vierou v absolútne práva jednotlivcov. V tejto optike je Cirkev vnímaná, akoby hlásala predsudky a zasahovala do osobnej slobody*“ (EG 64).

V tomto svete je úlohou Cirkvi – a teda aj nás kresťanov – ostať hlasom *rozumu* a konaťmi skutočného a objektívneho *dobra*, bár aj uprostred sveta, ktorý sa zbláznil. „*Napriek sekulárnemu prúdu, ktorý výrazne ovplyvnil naše spoločnosti, v mnohých krajinách – aj tam, kde je kresťanstvo v menšine – Katolícka cirkev podľa verejnej mienky zostáva kredibilitnou inštitúciou, dôveryhodnou, čo sa týka solidarity a starostlivosti o núdznych. Pri mnohých príležitostiach poslúžila ako sprostredkovateľka hľadajúca riešenie problémov, ktoré sa týkajú pokoja, svornosti, životného prostredia, ochrany života, ľudských a občianskych práv atď. A aký veľký je príspevok katolíckych škôl a univerzít po celom svete*“, (EG 65) konštatuje pápež. Sú však oblasti, kde to funguje veľmi ťažko. Pápež vysvetľuje, že keď: „*predkladáme iné otázky, ktoré vzbudzujú menší súhlas verejnej mienky, nie je už také ľahké dokázať, že to robíme z vernosti tým istým presvedčeniam o dôstojnosti ľudskej osoby a spoločnom dobre*“ (EG 65) – napríklad v dnes horúcej téme (a snahy) predefinovať, úplne prebudovať a nakoniec (podľa niektorých aktivistov) vari aj úplne odstrániť manželstvo a rodinu ako prekonané (sníval o tom už Karol Marx), alebo v oblasti tzv. *genderu*, ktorý objavuje ďalšie a ďalšie desiatky rôznych „pohlaví“ a práve teraz nesie všetky známky davovej hystérie. Dôvod je aj už minule spomenutá povrchnosť a neschopnosť myslieť. Skutočné dobro a jeho poznanie vyžaduje myslenie, určitú námahu vynaloženú na jeho pochopenie. *Sekularizmu* stačí poddať sa pudom a náladám. Nie je náhoda, že sa často jeho ideí presadzujú cez zavádzanie, klam, hystériu, povrchné ale úderné heslá, dokonca cez tlak ulice, násilie a ničenie. Preto pápež konštatuje, že „*je veľmi potrebná výchova, ktorá učí kriticky myslieť a ponúka cestu dozrievania v hodnotách*“ (EG 64). Kresťanstvo je racionalistické, vyznáva, že človeka má najprv *poznať*, až potom *konať* podľa toho, čo spoznal a objavil. Svet dnes ide opačne, na prvé miesto kladie pudy a vôľu.

NA ZAMYSLENIE:

Dnes ostaňme pri dvoch veciach, ktoré pred nás sekulárna spoločnosť kladie.

Na Slovensku sa tento trend zlúčil s návykom ešte z čias socializmu, kde vyznávanie kresťanstva bolo kdesi na hrane legálnosti a kde si ľudia navykli na verejnosti byť *súduhmi* a len doma, za zatvorenými dverami, aj *kresťanmi*. Výsledok môžeme niekedy cítiť až ako akúsi *bariéru*, ktorá nám až vnútorne bráni navonok sa ako kresťan prejavovať, otvorene a bez zábran sa tak správať a hovoriť - pripadá nám to prosto akési nepatričné, nevhodné. Akoby náboženstvo bolo naozaj niečo tak vnútorné a osobné a súkromné, že sme v tom každý ponechaný sám na seba, bez pomoci, bez zdieľania. Bezmála o všetkom ostatnom hovoríme, zdieľame sa – hudba, filmy, práca, jedlo, šport, záľuby,... – ale nie náboženstvo, nie svoj duchovný život, vzťah s Bohom. A možno dokonca keby to niekto okolo nás skúsil, tak by sme to vnímali až akoby útok, zásah do našej súkromnej sféry, ako formu chválenia sa či naopak formu výtčiky voči nám. A keď už na to príde, možno ani zrazu nevieme, ako by sme sa mali "ako kresťania" vlastne správať, chovať, hovoriť. Všetkých počúvať, presvedčať? Ku všetkému sa vyjadrovať a súdiť? Do každej vety nejako vmontovať náboženstvo? Liezť všetkým na nervy? Alebo ako?

Byť kresťanom, skutočne vnútri i **navonok životom** - a toto žiť a týmto byť a toto konať otvorene, bez okolkov, bez zábran, nie umelo, ale prirodzene a samozrejme ako samo dýchanie - to je čosi fascinujúce, mimozemsky podmanivé. Taký človek sám priťahuje ľudí ako kedysi Ježiš, samým svojim zjavom a životom a postojmi, všetko u neho tak samozrejme prirodzeným. Nič umelé. Nič strojené. Nič násilné. Je to sám život, skutočný život! To je to, čím sa musíme stať, naučiť byť!

A to druhé je **umenie kritického myslenia**. Kresťanstvo je náboženstvom rozumu – pretože sám Boh je Rozumom, Múdrost'ou. K umeniam kresťana patrí nielen umenie modlitby, ani len dobré skutky, ale aj umenie myslieť, logicky, kriticky. Dnes, keď spústa našich bratov a sestier nekriticky hlce konšpirácie a rôzne propagandy, to je obzvlášť naliehavá úloha, učiť sa mu!

OTÁZKY:

< Ako ste na tom so žitím kresťanstva navonok, so zdieľaním? Farnosť – rastiete v nej aj intelektuálne, aj v kritickom, logickom myslení? >